

DE ZAAK AAN HIGHWAY 62

DE ZAAK AAN HIGHWAY 62

LAILA LALAMI

Vertaald door Lucie van Rooijen
en Inger Limburg

Nieuw Amsterdam

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel *The Other Americans*. Pantheon Books,
a division of Penguin Random House LLC, New York

© 2019 Laila Lalami

© 2021 Nederlandse vertaling Lucie van Rooijen en Inger Limburg /

Uitgeverij Nieuw Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Vertaling dichtregel Pablo Neruda op p. 314 © Catharina Blaauwendraad

Omslagontwerp Maurice Ettlin

Foto auteur © April Rocha

NUR 302

ISBN 978 90 468 2542 6

www.nieuwamsterdam.nl

Voor A. en S.

Nora

Mijn vader kwam om het leven op een voorjaarsavond, vier jaar geleden, terwijl ik aan een hoektafel van een nieuwe bistro in Oakland zat. Telkens als ik aan dat moment terugdenk, dringen zich twee tegen-gestelde beelden aan me op: mijn vader snakkend naar adem op het gebarsten asfalt, en ik aan de champagne met mijn huisgenote Margo. We vierden dat Margo een beurs van de Jerome Foundation had gekregen voor een nieuw ensemblestuk, haar tweede grote opdracht van dat jaar. We hadden vooraf mosselen besteld en samen één hoofdgerecht genomen waar we heel lang over hadden gedaan. De ober was net bezig ons over te halen om als dessert een chocolademousse te nemen toen mijn telefoon ging.

Ik weet niet meer precies hoe het verder ging. Ik moet Margo hebben verteld wat er was gebeurd. We moeten hebben afgerekend, onze jas hebben aangetrokken, naar ons appartement vijf straten verderop zijn gelopen. Kennelijk heb ik zonder het te merken mijn tas ingepakt. Wat ik nog wel weet, is dat ik over de Interstate 5 naar huis reed, door de mistige donkerte die de amandel- en sinaasappelboomgaarden omhulde, en dat ik steeds weer een andere verklaring verzong: misschien hadden ze zich op het politiebureau vergist bij de identificatie van het slachtoffer of had het ziekenhuis de gegevens van mijn vader verwisseld met die van een ander. Ik wist best dat het allemaal vergezocht was, maar toch klampte ik me er die hele rit aan vast. Het zicht in de bundels van mijn koplampen was nog geen tien meter. Maar toen het licht werd, trok de mist op en tegen de tijd dat ik de Mojave-woestijn in reed, scheen de zon volop en was de hemel strakblauw.

Het enige wat ik hoorde toen ik mijn ouderlijk huis binnenliep, waren mijn hakken op de travertijntegels. Op het haltafeltje lagen een *Reader's Digest*, een sleutelbos met een geel spiraalbandje en een zon-

nebril waaraan een glas ontbrak. Een van de fotolijstjes aan de muur hing scheef. Mijn moeder zat in de woonkamer op de bank naar de telefoon in haar hand te staren, alsof ze niet meer wist hoe hij werkte. ‘Mam,’ zei ik, maar ze keek niet op. Het leek of ze me niet hoorde. Ze had het witte T-shirt en de zwarte broek van de karateles van de avond ervoor nog aan. Het jasje van haar *gi* lag in een prop op de poef; de geborduurde draak op de rug stak felrood af tegen het zwart.

Het voelde alsof mijn vader er nog was – door het halflege pakje Marlboro’s in de vensterbank, de versleten pantoffels onder de salontafel, het afgekloven potlood dat uit het boekje met kruiswoordraadsels stak. Hij kon elk moment binnenkomen, geurend naar koffie en hamburgers, en iets zeggen als: ‘Wat ik nou toch weer van een klant hoorde!’ En als hij mij dan bij de leunstoel zag staan, zou hij uitroepen: ‘Nora! Hoelang ben je er al?’ Met glimmende ogen van blijdschap zou hij me een kus op de wangen geven, zijn baardstoppels zouden me prikken, en ik zou zeggen: ‘Nu net. Ik kom net binnen.’

Maar de deuropening bleef leeg en ik voelde een steek in mijn maag. ‘Ik snap het niet,’ zei ik, maar wat ik eigenlijk bedoelde was dat ik het niet geloofde. Sinds ik het nieuws had gehoord, was ongeloof de enige constante. ‘Ik heb hem gisteren nog gesproken.’

Eindelijk verroerde mijn moeder zich. Ze keek me aan en ik zag dat haar ogen roodomrand en haar lippen gebarsten waren. ‘Heb je hem gesproken?’ vroeg ze een beetje verbaasd. ‘Wat zei hij?’

Vanuit de gang klonk het geklepper van de brievenbus, gevolgd door de plof waarmee de post op de grond viel. De kat keek even op vanuit zijn rieten mand, maar viel meteen weer in slaap.

‘Wat zei hij?’ vroeg ze nog eens.

‘Niks. Dat hij even met me wilde praten, maar mijn pauze was bijna voorbij en ik wilde nog even koffie halen voor ik weer moest lesgeven. Ik zei dat ik zou terugbellen.’ Mijn hand schoot naar mijn mond. Ik had hem nog één keer kunnen spreken, nog één keer de zorgzaamheid in zijn stem kunnen horen, maar die kans had ik verspeeld. En alleen maar voor een paar haastige slokken bittere koffie uit een kartonnen bekertje om me te wapenen tegen een klas vol verveelde pubers die zich door *de Odyssee* moesten worstelen.

Er reed een motor door de straat die zo veel lawaai maakte dat de ramen ervan trilden. Nerveus klikte ik het sluitinkje van mijn horloge open en dicht. Daarna daalde er weer een sombere stilte neer. ‘Wat deed papa zo laat nog in het restaurant?’ vroeg ik. ‘Marty sluit toch altijd af?’

‘Hij wilde nog even een paar lampen vervangen, dus had hij tegen hem gezegd dat hij vast kon gaan.’

En daarna? Hij moet de deur op slot hebben gedaan en de straat op zijn gelopen. Misschien rammelde hij met de sleutels, zoals altijd wanneer hij in gedachten verzonken was, of misschien werd hij afgeleid door een berichtje op zijn telefoon. Hoe dan ook, hij zag of hoorde de auto die in volle vaart op hem af reed pas toen het al te laat was. Had hij pijn geleden? Had hij om hulp geroepen? Hoelang had hij op het asfalt gelegen voor hij zijn laatste adem uitblies? Onwillekeurig dacht ik terug aan een zomerfeest bij de burens toen ik vier was. Ze hadden hun achtertuin opnieuw aangelegd en toonden vol trots hun nieuwe stenen barbecue met zithoek aan mijn ouders. Mijn zus had geen zin om mij op sleeptouw te nemen: ze was tien en ging met de oudere kinderen spelen. Ik rende twee libellen achterna, maar net toen ik er een te pakken kreeg, viel ik in het zwembad. Het water was ijskoud en smaakte naar amandelen. Ik werd met zo veel kracht naar de bodem getrokken dat ik bang was dat ik nooit meer lucht zou krijgen. Mijn vader dook meteen achter me aan, maar in die paar seconden verstijfden mijn armen en benen, begon mijn borstkas te branden en hield mijn hart er bijna mee op. Die pijn kwam nu terug. ‘Er klopt iets niet,’ zei ik na een korte stilte. ‘Net die ene keer dat papa zelf de boel afsluit, wordt hij doodgereden?’

Te laat besepte ik dat ik iets verkeerd had gezegd of een verkeerd woord had gebruikt. Mijn moeder begon onbedaarlijk te huilen, met schokkende schouders en luide snikken waar ze rood van aan liep. Ik liep naar de bank, schoof het opgerolde gebedskleed opzij, ging naast haar zitten en hield haar zo stevig vast dat ik haar voelde trillen. Alles aan dit moment was vreemd: dat ik op een doordeweekse dag in dit huis was, dat ik mijn schoenen binnen aanhad, en vooral dat ik mijn huilende moeder troostte. In ons gezin was mijn vader de trooster. Hij

was altijd degene naar wie ik toe ging als er iets ergs was gebeurd – of het nu ging om mijn knie die ik op mijn achtste had opengehaald toen ik in het klimrek speelde of om de compositieprijs die ik nog geen maand geleden weer eens was misgelopen.

Mijn moeder veegde haar neus af met een verfrommeld zakdoekje. ‘Toen ik terugkwam van je zus, wist ik meteen dat er iets mis was. Ik was de emblemen voor de karatepakken van de kinderen bij haar gaan langsbrengen en ze had gevraagd of ik wilde mee-eten. En toen ik thuiskwam, was hij er niet.’

Maar in de vaste leunstoel van mijn vader was de afdruk van zijn lichaam nog te zien. Alsof hij even in de andere kamer was.

‘Wat zei de politie?’ vroeg ik. ‘Weten ze al meer?’

‘Nee. De rechercheur stelde alleen maar een heleboel vragen. Of hij geldproblemen had, of hij drugs gebruikte, of hij gokte, of hij vijanden had. Dat soort dingen. Ik zei van niet.’

Ik weet nog dat ik me verbaasde over die vragen, die zo volslagen anders waren dan de vragen die door mijn hoofd spookten: wie zat er achter het stuur, hoe was het precies gebeurd en waarom was de bestuurder ervandoor gegaan? Mijn blik werd naar het raam getrokken. Buiten streken twee vogels vlak na elkaar neer op de elektriciteitsdraad. De overbuurman liet zijn reusachtige paashaas leeglopen – het ding had wekenlang in zijn voortuin stof staan vergaren. Met groteske ogen staaarde de haas me aan, terwijl zijn witte oren werden geplet onder de schoenen van de buurman. De wind rukte aan de Amerikaanse vlag en de zon brandde meedogenloos.

Jeremy

In die periode leed ik aan slapeloosheid en was ik altijd meteen bij openingstijd, om vijf uur 's ochtends, in de sportschool te vinden. De dokter had gezegd dat regelmatig sporten zou helpen. Dat had ze van wel meer dingen gezegd. Een warm bad. Verduisterende gordijnen. Lezen. Kamillethee. Ik zat eindeloos in bad, las voor het slapengaan, dronk sloten kamillethee, maar toch lag ik meestal in de nachtelijke stilte te luisteren naar de tikkende wekker naast mijn bed. Ik zei tegen mezelf: als je nu in slaap valt, heb je nog vier uur, of drie, of twee. Alsof logisch redeneren hielp om de slaap te vatten. En dan stond ik iets voor vijven op om naar de Desert Fitness te gaan.

Ik had die ochtend net mijn cardiotraining afgerond en was bezig met mijn *crunches* toen Fierro binnenkwam. Op dat tijdstip was er nog bijna niemand, dus ik was wel blij met zijn gezelschap, ook al bleef hij maar doorzaniken over zijn ex. Mary en hij waren toen net uit elkaar, alleen wilde hij daar volgens mij nog niet helemaal aan. Door zijn geleuter raakte ik de tel kwijt, en ik moest twee keer van voren af aan beginnen om zeker te weten dat ik de hele set had afgewerkt. Vijftig standaard, vijftig omgekeerd, vijftig dubbel, vijftig *bicycle*. Ik had nog twintig minuten voor ik naar mijn werk moest, maar voor alle zekerheid sloeg ik de *dumbbell curls* over en ging ik bankdrukken. Daar nam ik altijd graag de tijd voor. En dat doe ik nog steeds. Ik hing honderdtien kilo aan de stang en ging op de bank liggen, maar Fierro schoof er zonder toestemming te vragen aan weerszijden nog eens vijf kilo bij. 'Wat doe je nou, man?' vroeg ik.

'Kom op. Als je het doet, moet je het goed doen.' Hij bleef achter de bank staan om me zo nodig te helpen. Of eigenlijk stond hij vooral te wachten. Hij droeg een grijs T-shirt met het opschrift 'One Shot, One Kill' en had de korte mouwen opgerold om zijn spieren goed te laten uitkomen.

‘Net als jij zeker.’

Hij boog zich naar links, met zijn goede oor naar me toe. ‘Wat?’

‘Laat maar,’ zei ik. Ik kon twee dingen doen: met Fierro in discussie gaan of gewoon beginnen met liften, zodat ik op tijd op mijn werk zou zijn. Ik koos voor het laatste.

‘Maar goed,’ zei hij, ‘gisteren kwam ik er dus achter dat Mary de bougies van de Mustang niet had vervangen, terwijl ik dat al drie keer tegen haar had gezegd. Ze rijdt die kar gewoon naar de kloten. Hé, moet je niet even pauze nemen?’

Ik voelde het zweet op mijn voorhoofd prikken, maar zette door. Ik gunde Fierro de voldoening niet. Op sommige vlakken waren we nogal competitief, al sinds onze tijd bij de mariniers. Er kwam een blonde in een zwart pakje binnen, en instinctief volgde Fierro’s blik haar helemaal naar de deur van de kleedkamer. Hij zoog hoorbaar lucht naar binnen. ‘Dus ik heb tegen Mary gezegd dat ik de scheidingspapieren pas teken als ik de sleutels terugkrijg.’ Dat zei hij alsof hij er trots op was, alsof hij eindelijk voor zichzelf opkwam.

‘Maar het is toch haar auto?’ vroeg ik. Sinds we terug waren uit Irak had ik een paar keer met een heupfles whisky achter in die Mustang gezeten, terwijl Mary ons naar onze bestemming reed, een bar of een club. Als ze afsloeg of inhaalde, zwaaide het zilveren engeltje aan de binnenspiegel heen en weer. Ik herinner me dat Fierro haar een keer in de rede viel toen ze vertelde over een vrijgezellenfeest in Las Vegas met vriendinnen van haar werk. Ik weet niks van een vrijgezellenfeest, zei hij. Dat was een van hun eerste ruzies, en ze waren nooit meer opgehouden met ruziemaken, zelfs niet nu ze uit elkaar waren.

‘Háár auto? En wie heeft de aanbetaling dan gedaan? Wie heeft die suffice wieldoppen vervangen door mooie verchromde? Wie heeft van de zomer nog die *redline*-banden erop gezet?’ Met zijn duim, die krom stond door een oude breuk, wees Fierro naar zijn borst. ‘Nou, ik dus.’ Nu legde hij zijn handen op de halter. ‘Hé, Gorecki. Even pauze.’

‘Het gaat best, hoor,’ zei ik. Ik had geen tijd voor een pauze. Als ik te laat op mijn werk kwam, zou ik de volle laag krijgen van Vasco. Die zat al een tijdje te wachten tot ik in de fout ging, want dan kon hij zeggen dat hij nog maar eens naar het rooster moest kijken, en dat het

misschien een goed idee was als ik een andere shift nam. Ik kwam er maar niet achter waarom die vent zo'n hekel aan me had. Ik maakte in stilte mijn set af, waarna ik rechtop ging zitten om op adem te komen. Mijn shirt was doorweekt en plakte aan mijn huid. 'Zei je niet dat ze een ander had?' vroeg ik.

'Wat? Jezus, wat staat die muziek hier hard.'

'Je zei dat Mary een ander had.'

'Klopt.'

'Dan komt ze dus niet bij je terug. Teken die stomme papieren nou gewoon!'

'Ik kijk wel uit! Ze denkt dat ze zomaar door kan naar de volgende. Dat ze ons hele verleden zomaar even kan uitwissen, alsof het nooit heeft bestaan. Alsof ik nooit heb bestaan. Nou, mooi niet!' Hij hing nog eens tien kilo aan weerszijden van de halterstang en ging liggen om zijn set te doen, in een gestaag ritme, moeiteloos in- en uitademend.

Ik haalde een handdoek over mijn gezicht en bleef even naar hem kijken. Sinds Mary en hij uit elkaar waren, ging hij veel vaker naar de sportschool, soms wel twee keer per dag. 'Mijn zus geeft een barbecue,' zei ik. 'Zin om mee te gaan?'

'Best. Als zij het goedvindt.'

'Natuurlijk wel. Ik heb geen zin om alleen te gaan. Eerlijk gezegd zou je me er een plezier mee doen.'

'Oké. Wanneer?'

'Overmorgen.'

Tien minuten later reed ik met mijn ronkende jeep door de ochtendstilte. De opkomende zon kleurde de hemel bruinrood en terwijl ik over Highway 62 reed, deed ik het raampje naar beneden om het laatste beetje koele ochtendlucht te kunnen voelen. In de cafés en *diners* werden lampen aangedaan, als ogen die knipperend opengingen. Op het bureau trok ik mijn uniform aan en haastte ik me naar de briefingruimte, waar ik de laatste bleek te zijn en Vasco allang was begonnen. Ik ging zitten en meed zijn blik, terwijl hij met monotone stem alle meldingen van afgelopen nacht opsomde.

'Steekpartij op Shadow Mountain Road. Verdachte kon het niet heb-

ben dat zijn moeder ging samenwonen met een man die ze nog maar net kende. Trok een mes waarmee hij haar vriend drie keer in zijn arm stak. Agressieve hond op Bermuda Avenue. De eigenaar had ondanks meerdere waarschuwingen zijn pitbull losgelaten in de tuin en toen is dat beest over het hek gesprongen en heeft het kind van de burens aangevallen. Dodelijk ongeval op Chemehuevi Way, op de kruising met Highway 62, bestuurder is doorgereden. Nog niets bekend over het betrokken voertuig. Yucca Valley High School is beklad. Tweede keer deze week. Dat was het wel zo ongeveer.' Terwijl hij zijn papieren in een map stopte, keek hij alle agenten een voor een aan. 'Nog één ding. Op sociale media is er veel te doen over dat incident met Bowden. Mensen zien een filmpje van tien seconden dat iemand met z'n mobiel heeft gemaakt en dan denken ze meteen dat ze weten hoe het zit. Niks van aantrekken. We laten ons hier niet afleiden door wat er online allemaal wordt geroepen. Wij doen gewoon ons werk. Kop erbij houden dus.'

Blijkbaar had Vasco haast, want hij liep weg zonder er iets van te zeggen dat ik te laat was. Misschien zat het me vandaag eens mee, dacht ik. En tijdens mijn dienst bleef het ook al lekker rustig: een geval van geluidsoverlast, poolshoogte nemen bij een achtergelaten voertuig, een afgebroken noodoproep die een broekzaktelefoontje bleek te zijn, Marci Jamison die weer eens kwam melden dat haar lorazepam en oxycodon gestolen waren in de hoop een nieuw recept te krijgen. Toen ik aan het eind van de dag mijn uniform uittrok, maakte ik in gedachten een lijstje van wat ik die avond allemaal moest doen. De lesstof voor etnologie doornemen. Me voorbereiden op mijn geschiedenisexamen. Mijn paper voor Engels mailen. Op weg naar buiten kwam ik langs een whiteboard waarop de lopende zaken stonden. Een van de namen sprong eruit: Guerraoui.

Efraín

Ik zag het gebeuren. Ik wou dat ik het niet had gezien, want het leverde alleen maar gedoe op. En ik wou al helemaal dat ik het niet aan Marisela had verteld. Die avond fietste ik over Highway 62 van mijn werk terug naar huis en ineens liep mijn ketting eraf. In Arizona hadden we nog een auto, een Toyota Corolla die we voor 875 dollar hadden overgenomen van een vrijwilliger van onze kerk, maar nadat we hierheen waren verhuisd, ging hij stuk, en we hadden geen geld om hem te laten maken of een nieuwe te kopen. En zo waren we in één klap 875 dollar kwijt. Soms klaagt Marisela dat iedereen naar dit land komt om er beter van te worden, terwijl wij er alleen maar slechter van worden. Ik doe wat ik kan, zeg ik dan altijd, wat wil je nog meer? Wat ik er niet bij zeg is dat we een stuk beter af zouden zijn als we haar twee zussen in Torreón niet hoefden te onderhouden. En die fiets is eigenlijk prima – ik heb hem voor niks van Enrique gekregen en ik kom bijna overal op dat ding. Alleen deugt de ketting niet.

Dat bleek die avond dus ook. Ik moest afstappen toen hij er weer eens af liep. Niet ver van het punt waar Chemehuevi Way en Highway 62 elkaar kruisen, zette ik de fiets ondersteboven op de stoep. Normaal is het een klusje van niks, een ketting erop leggen, maar het was donker en ik ben verziend, dus ik zag niet goed wat ik deed. Ik heb mijn bril bijna nooit bij me, want die heb ik overdag niet nodig bij het tapijt reinigen en 's avonds ook niet bij mijn werk in de wasserij van het motel. Ik hurkte neer om op de tast de ketting over het tandwiel te leggen, schakel voor schakel. Dat duurde even, en toen ik eindelijk klaar was, had ik vieze handen. Om geen smeer op mijn broek te krijgen kwam ik voorzichtig overeind, met vooruitgestoken handen, alsof ik op de tast iets zocht in het donker. En toen hoorde ik een auto in volle vaart op de kruising af rijden, gevolgd door een doffe klap. Pof! Zo klonk

het. Toen ik opkeek, reed de auto al de zijstraat in. De oude man rolde van de motorkap en belandde voorover in de goot. En die auto stopte niet eens. Hij reed gewoon door, alsof hij over een blikje of een plastic fles was gereden.

‘Je moet de politie bellen,’ zei Marisela.

Ik liep langs haar heen naar de gootsteen, kneep afwasmiddel in mijn handen en probeerde de smeer weg te boenen. ‘Je weet toch nog wel hoe het met Araceli is afgelopen?’ vroeg ik. Araceli, een forse vrouw met getoupeerd haar en een kakelende lach, had in Tucson bij ons in de straat gewoond. Ze had de politie gebeld om een buurman aan te geven die zijn vrouw mishandelde, maar toen ze een verklaring kwamen opnemen, ontdekten ze dat ze geen verblijfsvergunning had. Voor ze het wist, stond de immigratiedienst op de stoep. In Californië gaat het er anders aan toe dan in Arizona, dat zeggen ze tenminste, dat de wet hier anders is. Maar toch vond ik het te riskant.

‘Dus je bent zomaar weggegaan?’ vroeg Marisela, die haar hand tegen haar wang had gelegd. In het felle keukenlicht leken de sproeten op haar neus donkerder. We zijn nu al twaalf jaar getrouwd en nog steeds word ik week als ik die sproeten zie. Tegen haar kon ik niet liegen. Ik keek weg en bleef mijn handen boenen. Ze kwam dichterbij en vroeg met een stem die omhoogschoot van ontsteltenis: ‘Je hebt hem daar gewoon laten liggen?’

Nou, nee. Zo was het niet precies gegaan. Ik had mijn telefoon uit mijn zak gehaald, waardoor het toetsenbord onder de smeer was komen te zitten, maar toen bedacht ik dat het gesprek getraceerd kon worden. Dus keek ik naar de gebouwen langs dat gedeelte van de 62 om te zien of ik daar ergens hulp kon gaan halen. Er was een diner met een felle neonpijl boven de deur, maar binnen brandde geen licht meer, afgezien van het knipperende rood-blauwe GESLOTEN-bordje. Maar de bowling ernaast was tot laat open en net toen ik die kant op wilde lopen, zag ik een jogger het kruispunt naderen. Een vrouw in een sportbroekje, met een blonde paardenstaart en een koptelefoon op. Ze kon het niet hebben gehoord, maar ik zag dat ze Highway 62 wilde oversteken op het kruispunt met Chemehuevi Way. Aan de overkant zou ze de oude man zien liggen en dan zou ze de politie bellen. Ik

stapte op mijn fiets en ging naar huis. ‘Dus je bent hem niet gaan helpen?’ vroeg Marisela.

‘Ik kon toch niks doen,’ zei ik, terwijl ik mijn handen afveegde aan keukenpapier. Er zat nog steeds smeer onder mijn nagels. Ik liep langs haar heen naar de slaapkamer, waar ik mijn werkkleren uittrok. De kinderen lagen te slapen in het bed onder het raam en ik deed zachtjes om ze niet wakker te maken. Elena was toen acht en Daniel zes. Al-lebei staatsburgers, laat dat duidelijk zijn. Alles wat ik deed, deed ik voor hen. Of in dit geval: alles wat ik níét deed.

Ik pakte een schone handdoek van de stapel op het bed en liep naar de badkamer om te gaan douchen. Het water was warm en ik deed mijn ogen dicht, maar het eerste wat ik voor me zag was die oude man, met zijn gezicht in de goot, de ene knie in een rare hoek onder de andere en een arm onder zijn borst, alsof hij daarop steunde. Zo met mijn ogen dicht zag ik nieuwe details, dingen die ik van de schrik op het moment zelf niet had opgemerkt. Aan de houten elektriciteitspaal achter de man hing een gele flyer, vastgeprikt op ooghoogte. Het haar van de man anderhalve meter daaronder was opvallend wit en het groen van zijn T-shirt stak fel af tegen het grijze asfalt.

Ik deed mijn ogen open onder de waterstralen. Nee, zei ik tegen mezelf, ik had het ongeluk niet zien gebeuren. Het enige wat ik had gezien, was dat er een man op de grond viel en dat er een witte auto met hoge snelheid de nacht in reed, en ik wist niet eens zeker of die kleur wel klopte. Het kon wit zijn, maar net zo goed zilvergrijs. Ik wist echt niet welk merk of type het was en het kenteken had ik niet goed gezien. Ik kón dus helemaal niets doen. Ik had alleen maar een man op de grond zien vallen.

Nora

Ik nam een douche, veegde de condens van de spiegel en keek in het vochtige glas: ik zag er anders uit. Afwachtend. Ik kon me eigenlijk niet goed voorstellen dat het leven nu door zou gaan zonder mijn vader, dat morgenochtend de zon zou opkomen, mijn moeder aan de keukentafel zou zitten, de kat van zijn brokjes zou eten, de buurvrouw steunend op haar looprek over straat zou schuifelen. Met Thanksgiving was ik voor het laatst thuis geweest. Dat was nog maar vijf maanden geleden, en toch kon ik me niet meer veel herinneren van dat bezoek. Na het feestmaal hadden we spelletjes gedaan, we waren naar de film geweest in Cinema 6 en ik had met mijn vader gewandeld in Joshua Tree National Park, maar ik kon me geen bijzonderheden herinneren van die vier dagen. Vier doodnormale dagen waren het geweest.

Het duurde eindeloos voor ik me had aangekleed. Ik trok een jurk aan, knoopte de ceintuur dicht, deed mijn horloge om, maar bij elke handeling dwaalden mijn gedachten af en vergat ik wat ik aan het doen was; tegen de tijd dat ik de slaapkamer uit kwam was mijn haar al bijna droog. Net toen ik door de gang naar de keuken liep, zwaaide de voordeur open. Salma en Tareq kwamen binnen met hun tweeling van acht, de volwassenen met zakken vol boodschappen en de kinderen met hun tablet in de hand. ‘Tante Nora!’ riep Zaid uit, en hij stormde op me af, terwijl Aida stilletjes haar armen om mijn middel sloeg.

Ik omhelsde ze en was verbaasd – zoals me nu nog steeds weleens overkomt – dat ze alweer zo waren gegroeid sinds de vorige keer. En er waren meer kleine veranderingen. De psoriasisplekken op Aida’s ellebogen waren groter geworden, zag ik, en Zaid had een plaktatouge van Captain America op zijn hand. Toen ik een keer op een warme lentedag met mijn vader zat te kijken naar de kinderen die rondspet-terden in het opblaasbadje had hij gevraagd: wat is nog dierbaarder

dan een kind? Ik dacht een poosje na, maar wist het niet. Nou? vroeg ik. Een kleinkind, zei hij. Nu zou hij nooit meer zijn kleinkinderen zien, nooit meer met Zaid een ruimteschip van lego bouwen of Aida kruiswoordraadsels leren maken.

‘Wanneer ben je aangekomen?’ vroeg mijn zus, terwijl ze de papieren boodschappenzakken op de grond liet ploffen.

‘Vanochtend vroeg,’ zei ik.

Salma zag schrikbarend bleek en haar stippenshirt en zwarte broek hingen zo los om haar lichaam dat ik me afvroeg of ze soms ziek was, maar die gedachte verdween naar de achtergrond toen ze naar me toe kwam. Zodra we elkaar omhelsden, barstte ze in snikken uit. Automatisch begon ik haar te troosten, net zoals ik eerder die dag mijn moeder had getroost. Salma’s man stond naast ons te wachten, maar het duurde zo lang dat hij de tweeling uiteindelijk naar de woonkamer stuurde en een doosje tissues ging halen in de logeerkamer.

‘Sorry dat ik het je per app moest laten weten,’ zei Salma. ‘Je nam niet op.’

‘Ik was uit eten,’ zei ik. ‘Ik hoorde mijn telefoon niet overgaan en heb ook je appje niet gezien. Mama heeft het me verteld.’ Ik kon er nog steeds niet bij dat ik iets had zitten vieren met Margo terwijl mijn vader op het asfalt lag en het leven uit hem weggleed.

‘Heb je aan de koffie gedacht?’ vroeg mijn moeder. Ze stond in de deuropening. Ze had kleine ogen en er liep een web van roze adertjes over haar wangen.

‘Ja, mam,’ zei Salma.

Ik pakte een van de papieren zakken op en liep achter mijn moeder en zus aan naar de keuken. Boven het kruidenrek hing een ingelijst knutselwerkje dat ik in de tweede klas had gemaakt, een boom van zwarte bonen. Bij elke tak stond een naam. Papa. Mama. Salma. Nora. Ik was de meest rechtse tak. Op de rvs-koelkast hingen een paar tekeningen van Salma’s tweeling en een magnetische, uitwisbare kalender zonder afspraken. Tareq pakte een vel papier en een zwarte stiften van het bureautje bij het raam, waar stapels rekeningen en tijdschriften lagen. ‘Wat schrijf je?’ vroeg Salma.

‘Een briefje voor het restaurant.’ Hij hield het omhoog. ‘Om op de

deur te hangen.’ In blokletters had hij geschreven: THE BUFFET IS GESLOTEN I.V.M. EEN STERFGEVAL IN DE FAMILIE.

‘Je bent een i vergeten,’ zei ik.

Tareq draaide het blaadje om zodat hij het zelf kon nalezen. ‘Ach, wat geeft dat nou, het is maar een briefje,’ zei hij schouderophalend.

‘Het geeft wel. Papa zou zich rot ergeren. Hij is heel pietluttig in dat soort dingen.’ Ik keek even naar mijn zus. ‘Weet je nog dat hij alle menu’s opnieuw uitdraaide omdat er een typefout stond in de steak special? Anders zouden de klanten volgens hem denken dat de eigenaar een sukkel was.’

‘Ja, dat weet ik nog.’

Tareq voegde een minuscule i in, bijna onzichtbaar tussen de l en de e. ‘Zo,’ zei hij. ‘Opgelost.’ Toen pakte hij de sleutels van het restaurant en ging door de keukendeur naar buiten. Ik leunde tegen het aanrecht en keek naar mijn moeder. Die deed keurig afgestreken schepjes koffie in het filterapparaat. Haar bewegingen waren heel secuur, alsof er veel afhing van deze taak. ‘Wat ik me afvroeg,’ begon ik, ‘volgens de politie lag hij tegen de stoepwand van de Chemehuevi Way. Dat betekent dan toch dat degene die hem aanreed een flinke slinger moet hebben gemaakt om hem te raken?’

‘Vandaar dat ze dus ook denken dat de bestuurder dronken was,’ zei Salma. Ze klonk vaak neerbuigend als ze het tegen mij had, bedoeld of onbedoeld. Maar ditmaal viel het haar blijkbaar zelf ook op, want ze voegde er vlug aan toe: ‘Of het was zo’n marinier die op tijd op de basis in Twentynine Palms moest zijn. Die lui rijden als gekken als ze te laat zijn.’

Mijn moeder sloeg de klep van het koffiezetapparaat dicht en begon met haar rug naar me toe de boodschappenzakken op te vouwen, waarna ze ze op een stapeltje op het aanrecht legde. Dat vatte ik op als een teken dat ik haar geen vragen meer moest stellen over het ongeluk. Ze had me alles wat ze wist al verteld.

De rest van die middag waren we in stilte bezig. Voor de koffie haalden we kop-en-schotels uit de vitrinekast, voor de thee pakten we de kleine blauwe glaasjes. We spoelden de verse munt af en pakten de hapjes uit die Salma had meegebracht. Als de telefoon ging, nam een